

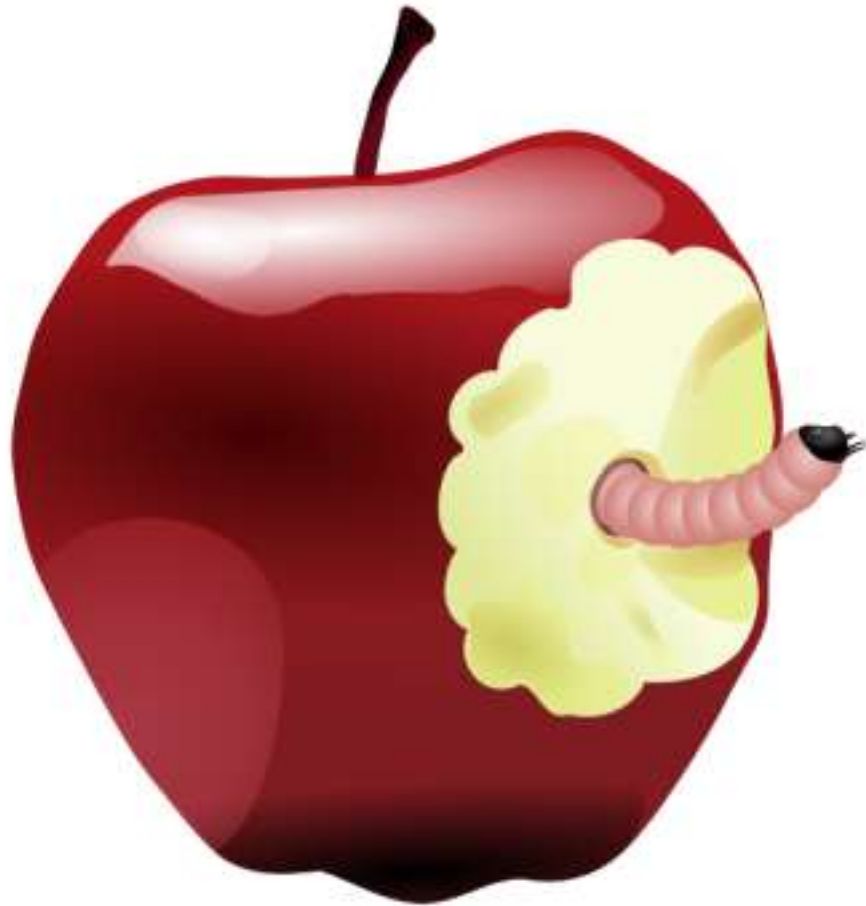
Przekształcenia systemu finansowego w okresie transformacji w Polsce

Grażyna Ancyparowicz

Warszawa, 27 stycznia 2016 roku

Ekonomia w latach 90.XX wieku przestała być nauką.

Paul C. Roberts

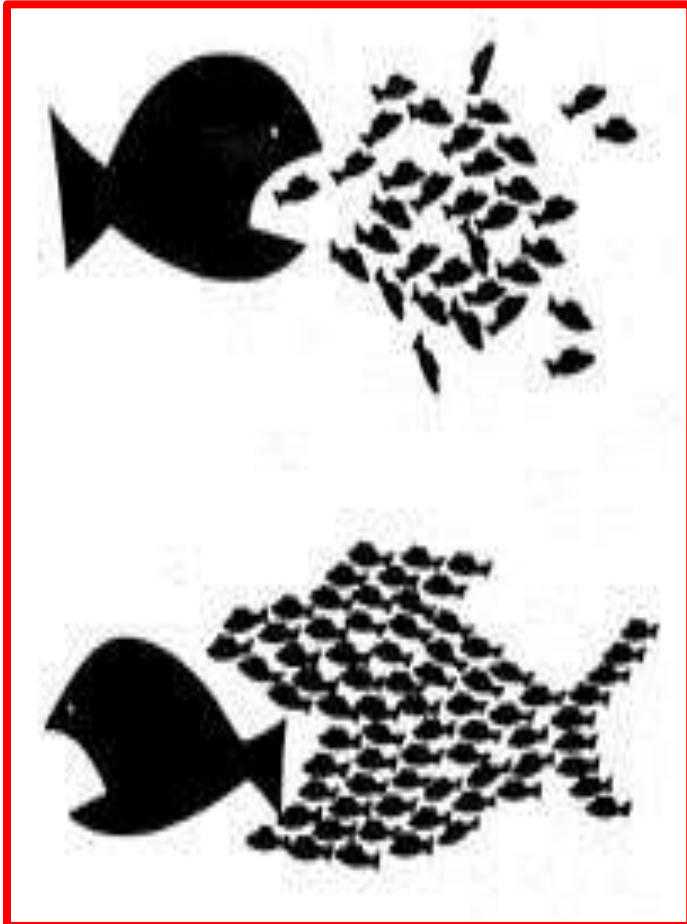

Neoliberalizm to:

- Systematyczne mianowanie związanych z wielkim biznesem lobbystów na główne stanowiska w administracji mającej za zadanie czuwać nad respektowaniem regulacji,
- Prywatyzacja elementów systemu bezpieczeństwa narodowego,
- Próby prywatyzowania publicznej kasy emerytalnej,
- Inicjatywy podejmowane w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych zmierzające do maksymalizacji zysków koncernów farmaceutycznych,
- Układy handlowe korzystne dla rolnictwa przemysłowego, a katastrofalne w skutkach dla rolnictwa rodzinnego.

Galbraith J. K

NEOLIBERALIZM DOKTRYNA W SŁUŻBIE OLIGOPOLI

Neoliberalizm ma tylko jeden cel: przesunąć dochody dużych grup społecznych na rzecz niewielkiej części uprzywilejowanych elit. Nikt nam nie zabrania wybierać parlamentów i rządów, ale prawdziwa władza przesuwana się do totalitarnych multikorporacji, które kontrolują media, więc mogą nam wmawiać, że wszystko jest wspaniale.

Noam Chomsky, Na lewo od ściany

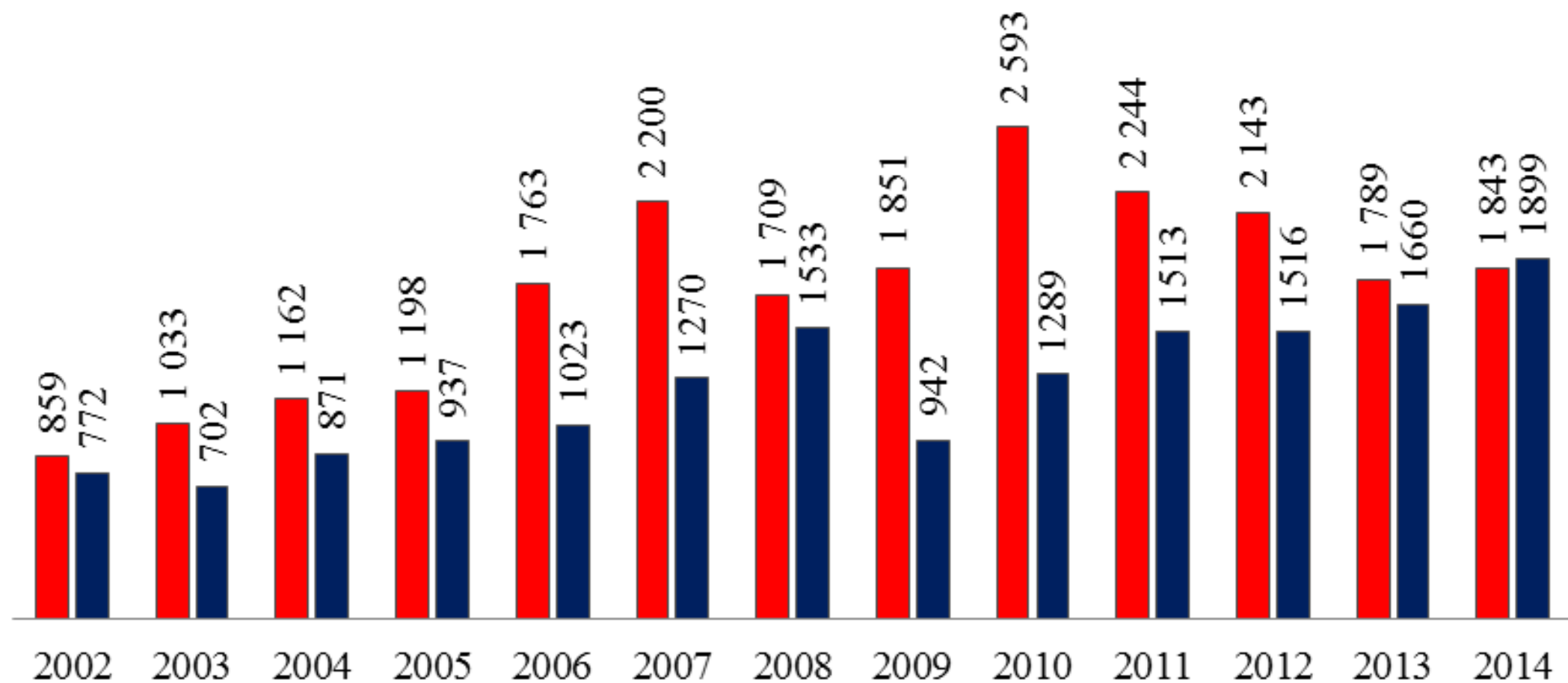
Różnica potencjałów ekonomicznych w skali globalnej powoduje ustawiczny, wielokierunkowy przepływ czynników produkcji oraz kapitału finansowego.

Wierzytciele oczekują od władz, że uznają honorowanie zobowiązań za swój najwyższy priorytet. Sprzeciwiają się też wszelkim działaniom w sferze monetarnej, które bądź pozbawiałyby banki zysków poprzez utrzymywanie stóp procentowych na niskim poziomie, bądź powodowały spadek wartości roszczeń na skutek inflacji.

Paul Krugman

- Majątek ludności świata (grupy decylowe 1-5)
- Majątek 80 miliarderów z listy "Forbsa" w 2014 r.

OKRĄGŁY STÓŁ PRZEKSZTAŁCIŁ KAPITALIZM PAŃSTWOWY W KAPITALIZM PRYWATNY

Prywatny interes
ekonomiczny w żaden
sposób **nie przekłada się**
na interes narodowy.

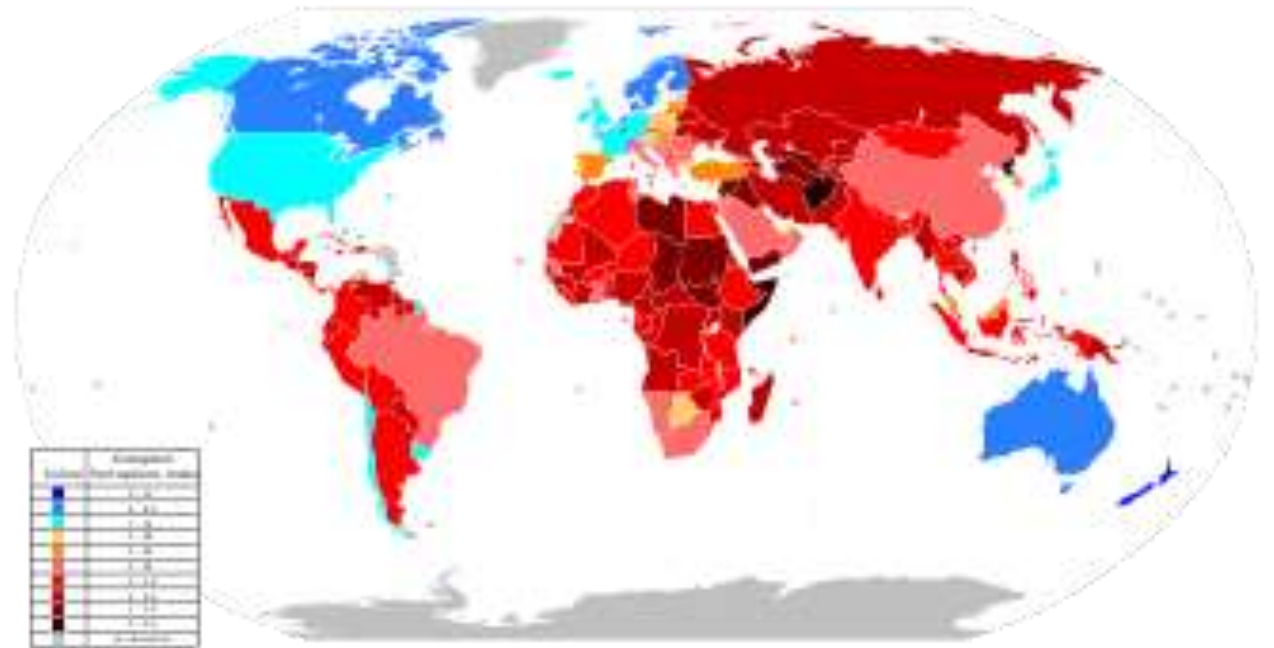
Heinrich Pesch, *Lehrbuch*

Za cenę redukcji zadłużenia (którego obsługa już dawno pochłonięła sumy większe od pożyczonych), Polska zobowiązała się do:

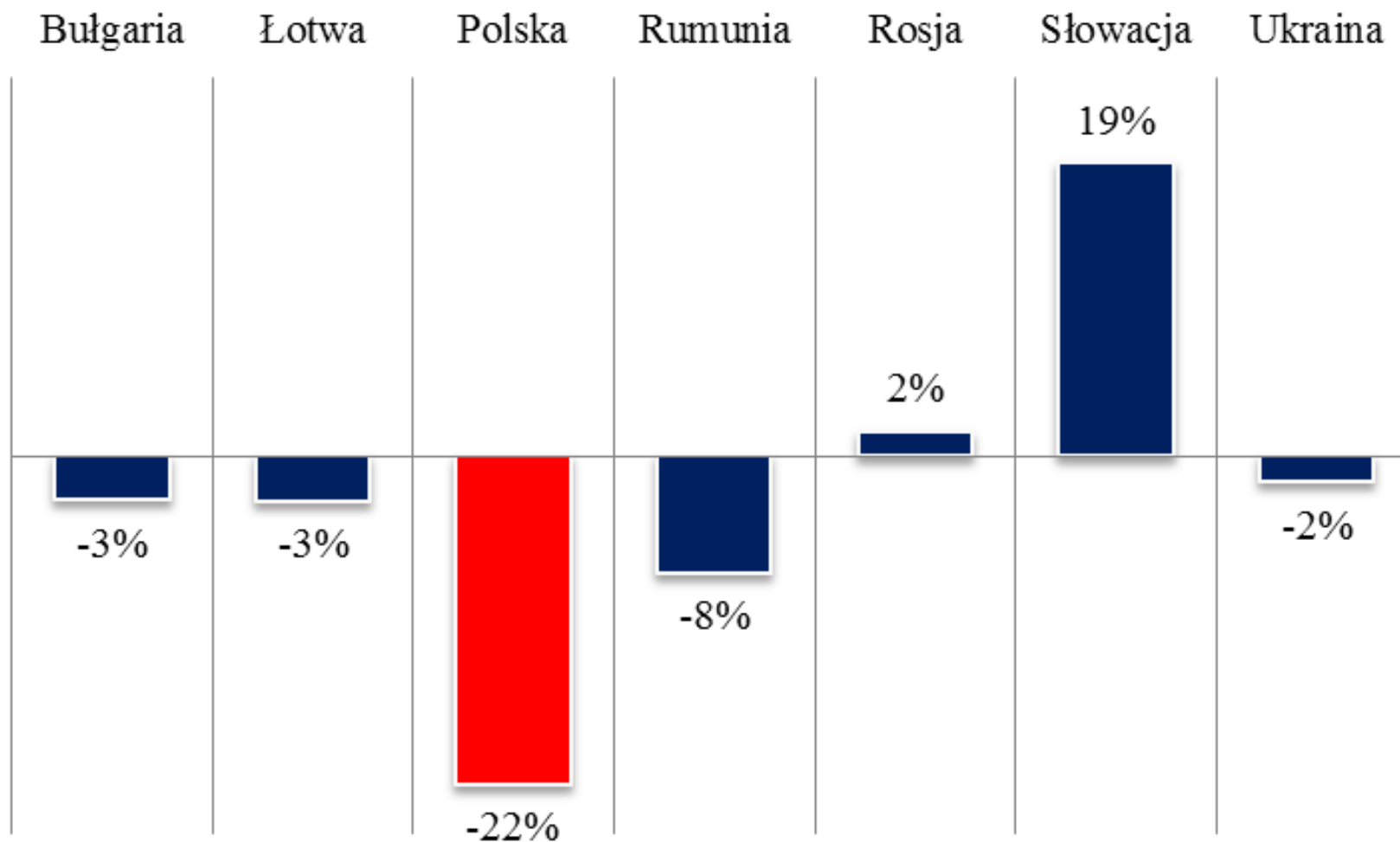
- bezwarunkowego, szerokiego otwarcia rynku krajowego dla transnarodowych korporacji,
- prywatyzacji majątku narodowego,
- restrykcyjnej polityki fiskalnej,
- ograniczenia do minimum funkcji państwa w gospodarce, edukacji, ochronie zdrowia i zabezpieczeniu ryzyka socjalnego.

Wszyscy chcieli dostać swój kawałek własności do życia albo do pracy (Åslund)

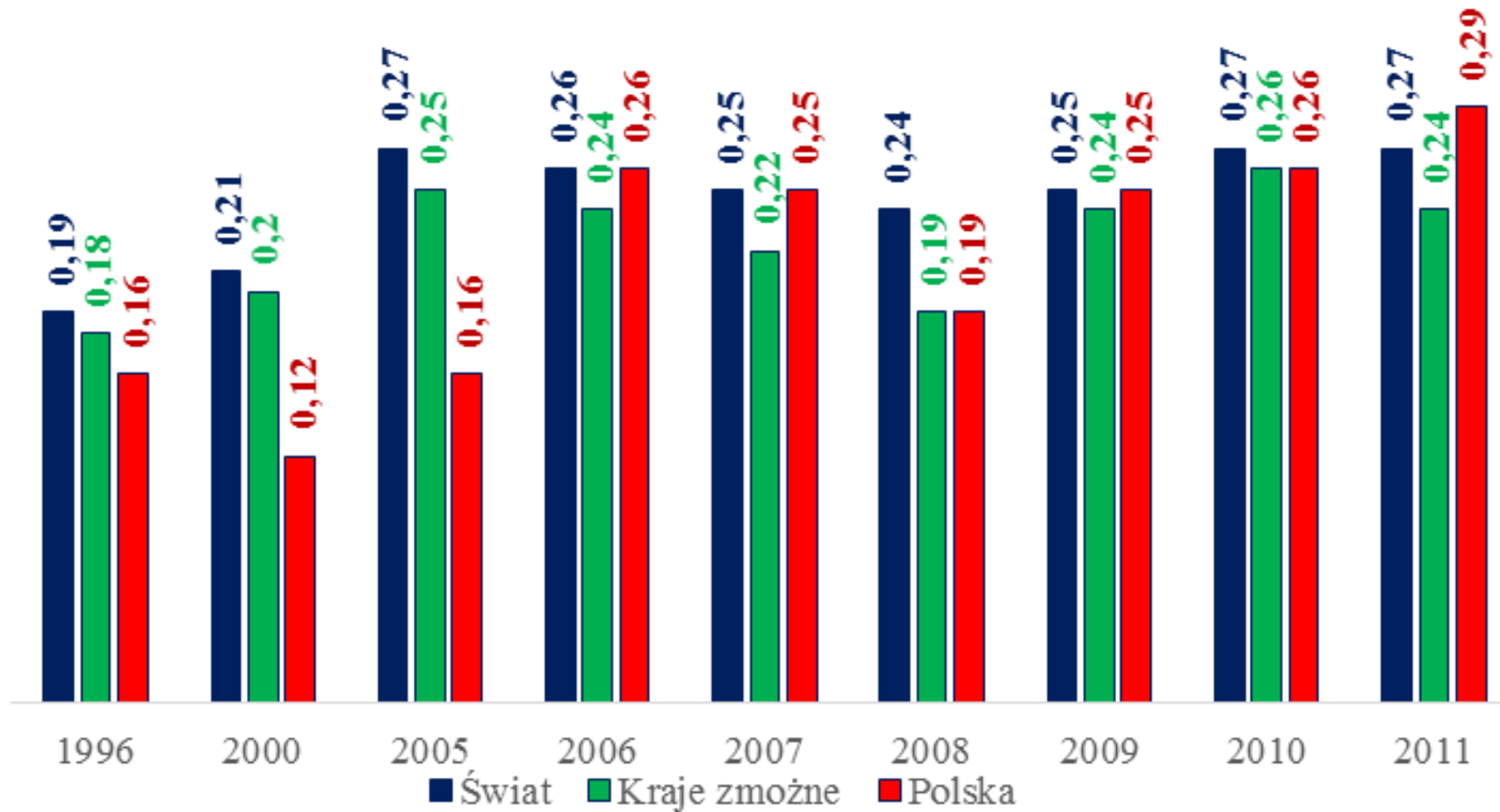
Po jednej stronie zasiadali właściciele olbrzymich koncernów. Po drugiej urzędnicy, dla których omawiane sumy były czystą abstrakcją. Mieli oni ogromną władzę nad majątkiem, którego nie posiadali...

Skala załamania gospodarki 1989/1990

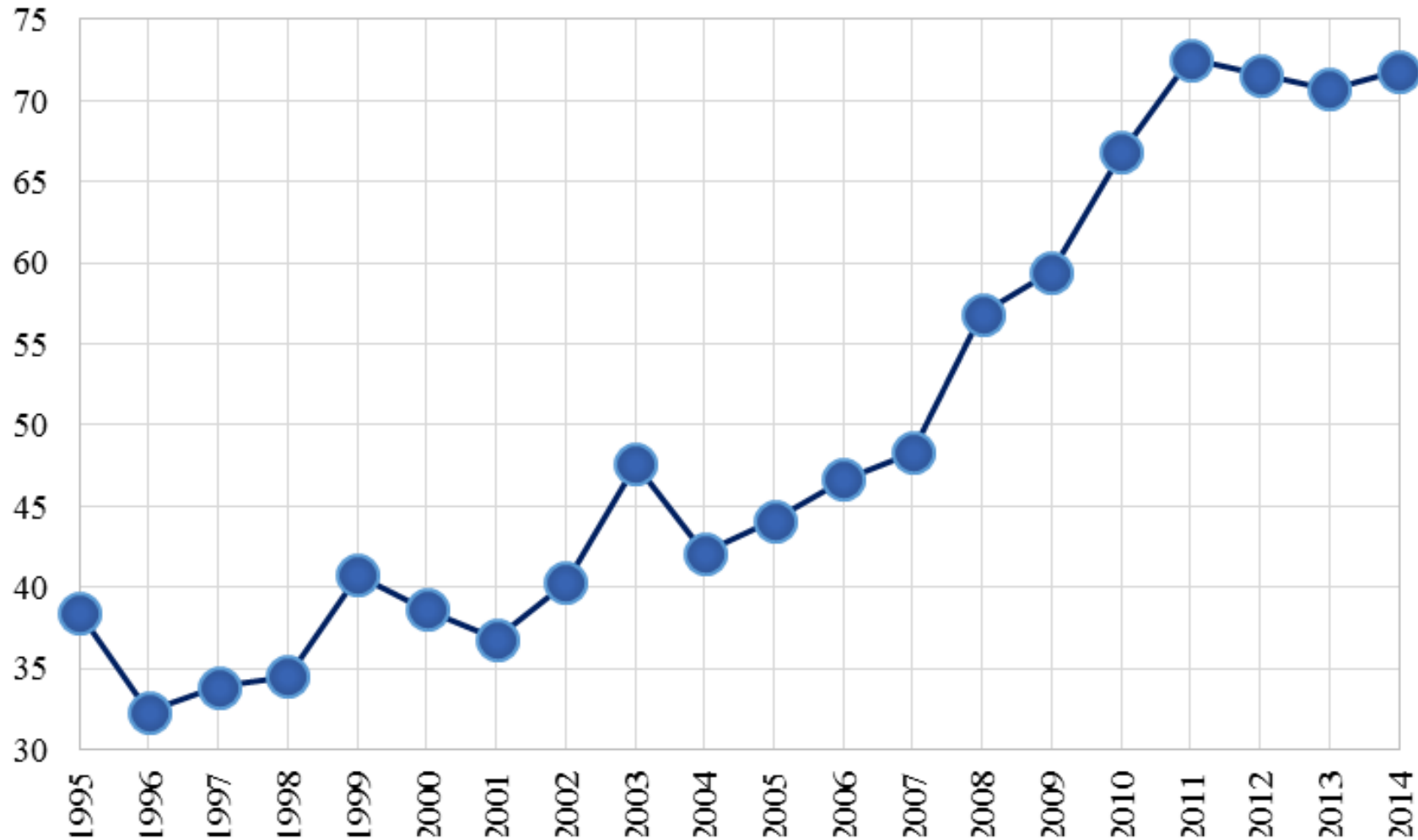
Stopień monopolizacji rynku – Indeks Lerner

Powstała dualna struktura gospodarki, w której wysokodochodowe przedsiębiorstwa są własnością zagraniczną, a miejscowa ludność w działalności gospodarczej, poza bardzo małą grupą bogatych biznesmenów, koncentruje się na niskohektarowej produkcji rolnej i średniego i małego rozmiaru produkcji przemysłowej i rzemieślniczej. Utrwała się zasadnicza różnica poziomu życia w stosunku do krajów rozwiniętych, a jednocześnie wielki, globalny kapitał czerpie olbrzymie zyski wykorzystując niskopłatną siłę roboczą, bogate źródła surowców mineralnych (...). Postęp gospodarczy tych krajów jest bardzo ograniczony, choć ewidentnie istnieje.

Kieżun W., *Patologia transformacji*

Zadłużenie wobec nierezydentów w % polskiego PKB

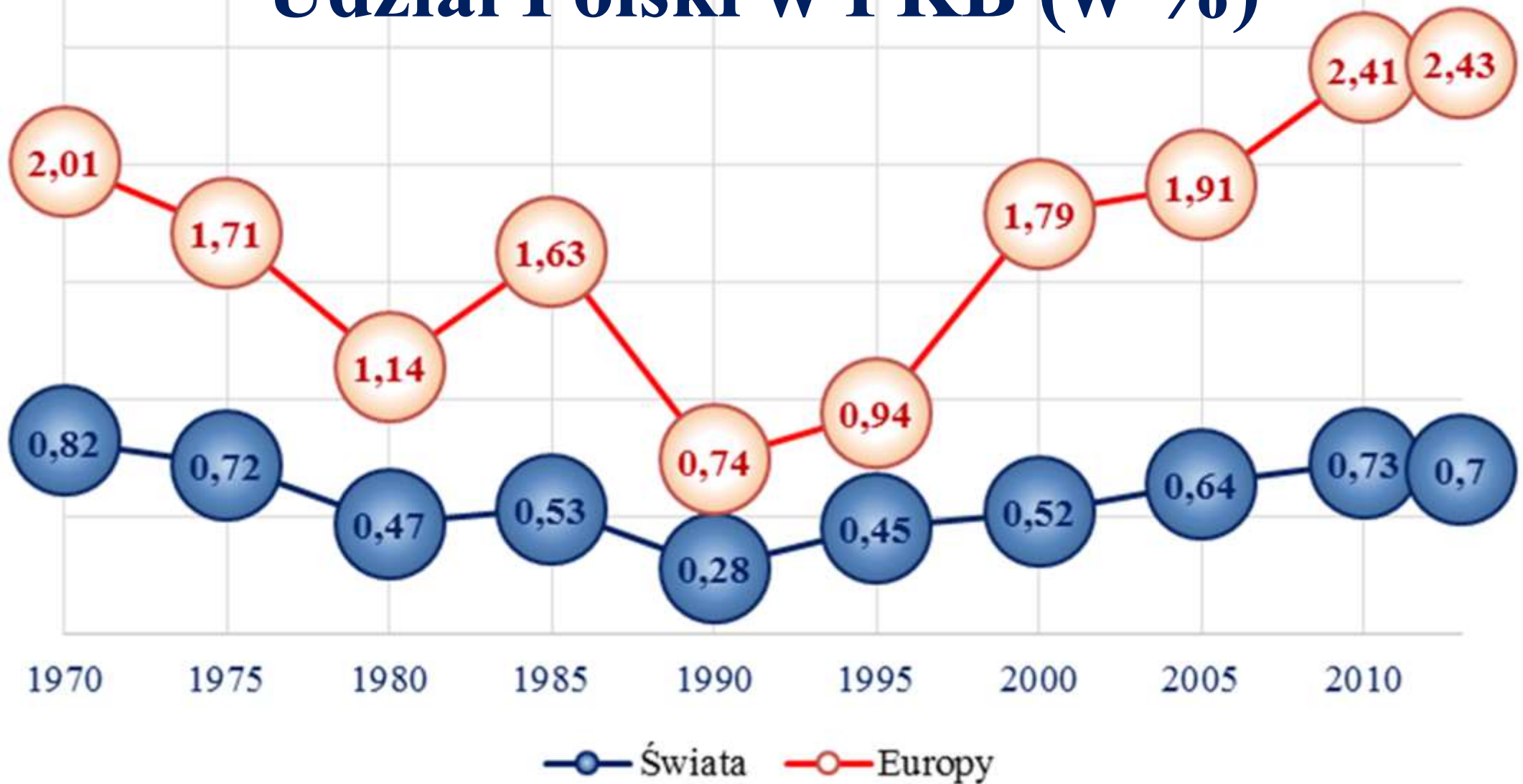

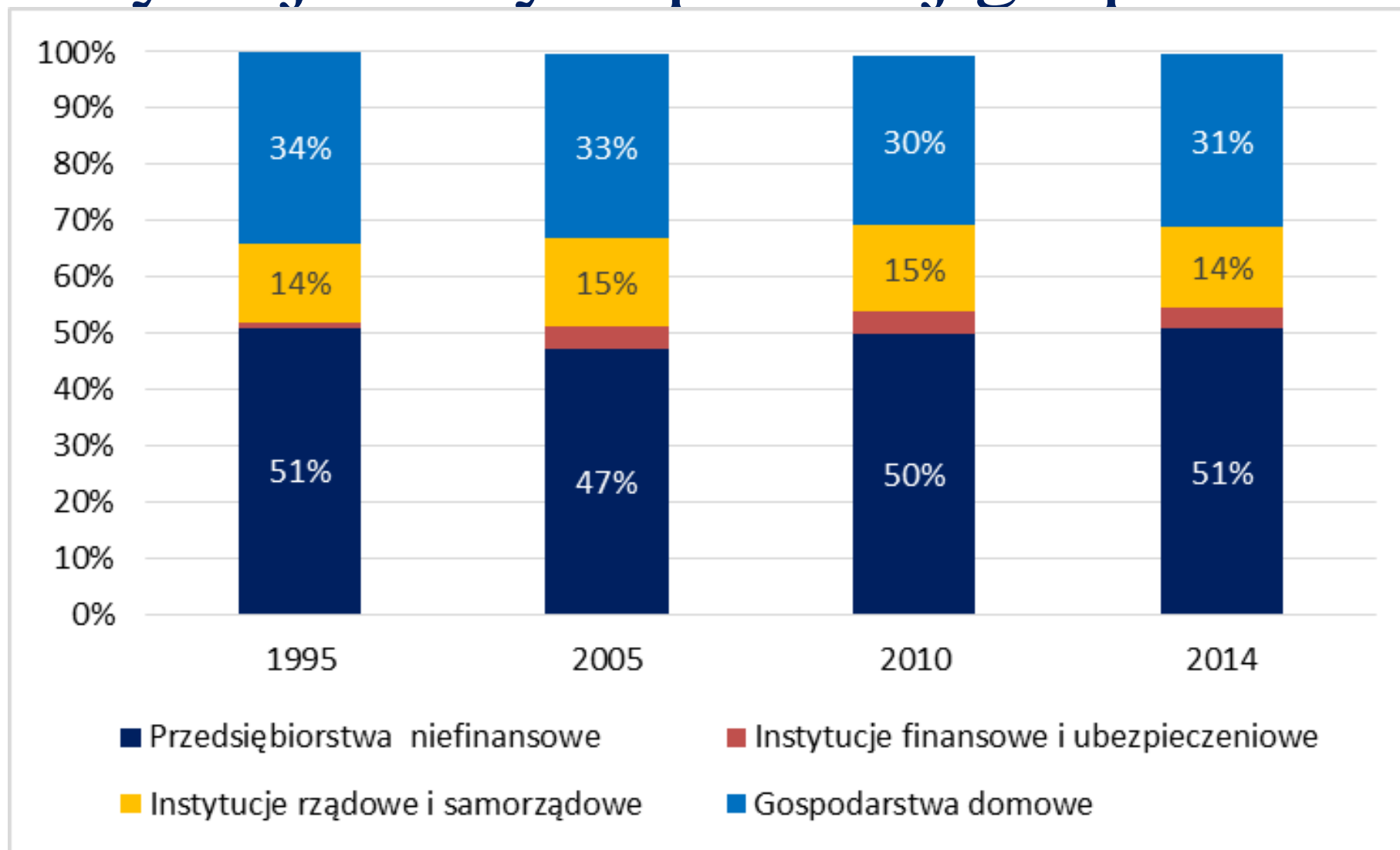
Utrata suwerenności w dysponowaniu majątkiem gospodarczym kraju, spowodowana przez politykę nadzwyczaj niekompetentną i nieudolną, nawet w ramach tych źle skonstruowanych reguł transformacji jakie słabo wykształceni młodzi ludzie narzucili polskiej gospodarce u zarania lat 90-tych, zepchnęła polską gospodarkę do roli peryferyjnej w ramach wspólnoty [Unii Europejskiej – przyp. aut.], do jakiej żeśmy wstąpili bez mała 10 lat temu.

Jerzy Żyżyński

Udział Polski w PKB (w %)

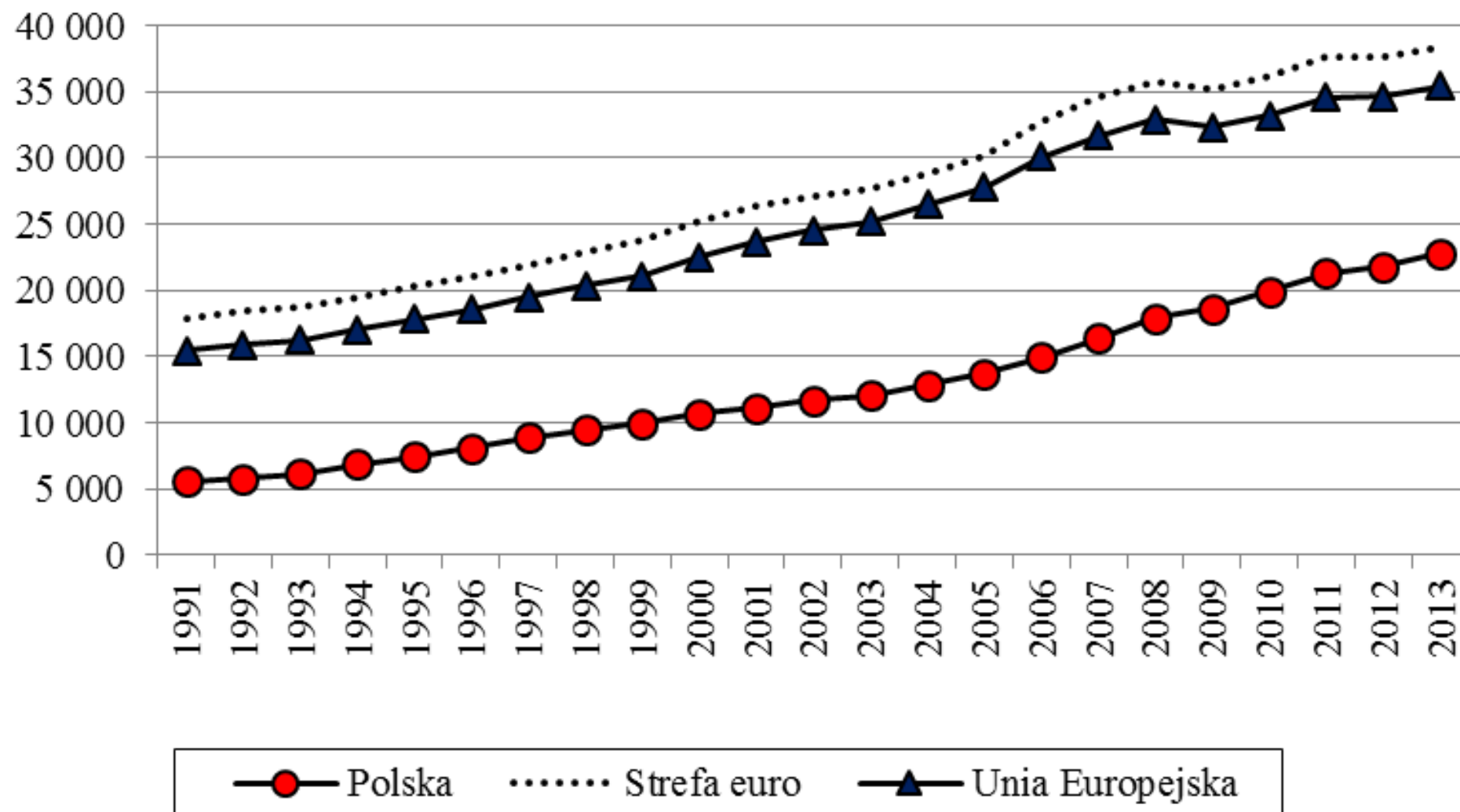
Struktura wartości dodanej według sektorów instytucjonalnych polskiej gospodarki

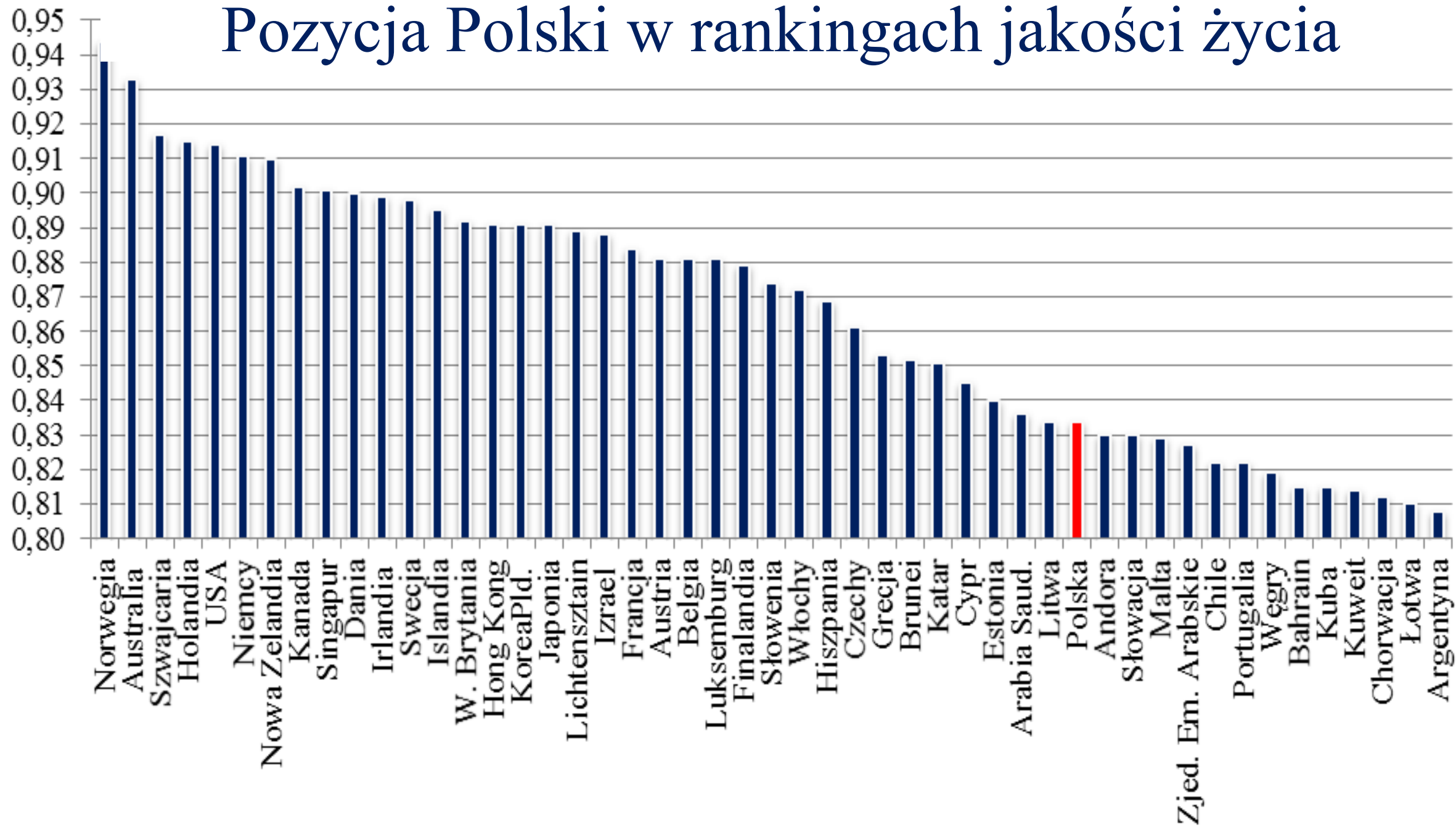
W rankingach ONZ dla 220 krajów według PKB *per capita*:

- w **1970 r.** zajmowaliśmy **66** miejsce (za Maltą a przed Meksykiem),
- w **1980 r.** obsunęliśmy się na **89** pozycję (za Rumunią, przed Brazylią),
- w **1990 r.**, spadliśmy na **112** miejsce, plasując się pomiędzy Tonga a Wyspami Marshalla,
- w **2000 r.** awansowaliśmy na **78** miejsce (za Węgrami, przed Turcją),
- w **2013 r.** Polska znalazła się na **72** miejscu, między egzotycznymi gospodarkami: Antigua & Barmuda oraz Saint Kitts.

PNB per capita według parytetu siły nabywczej USD

Pozycja Polski w rankingach jakości życia

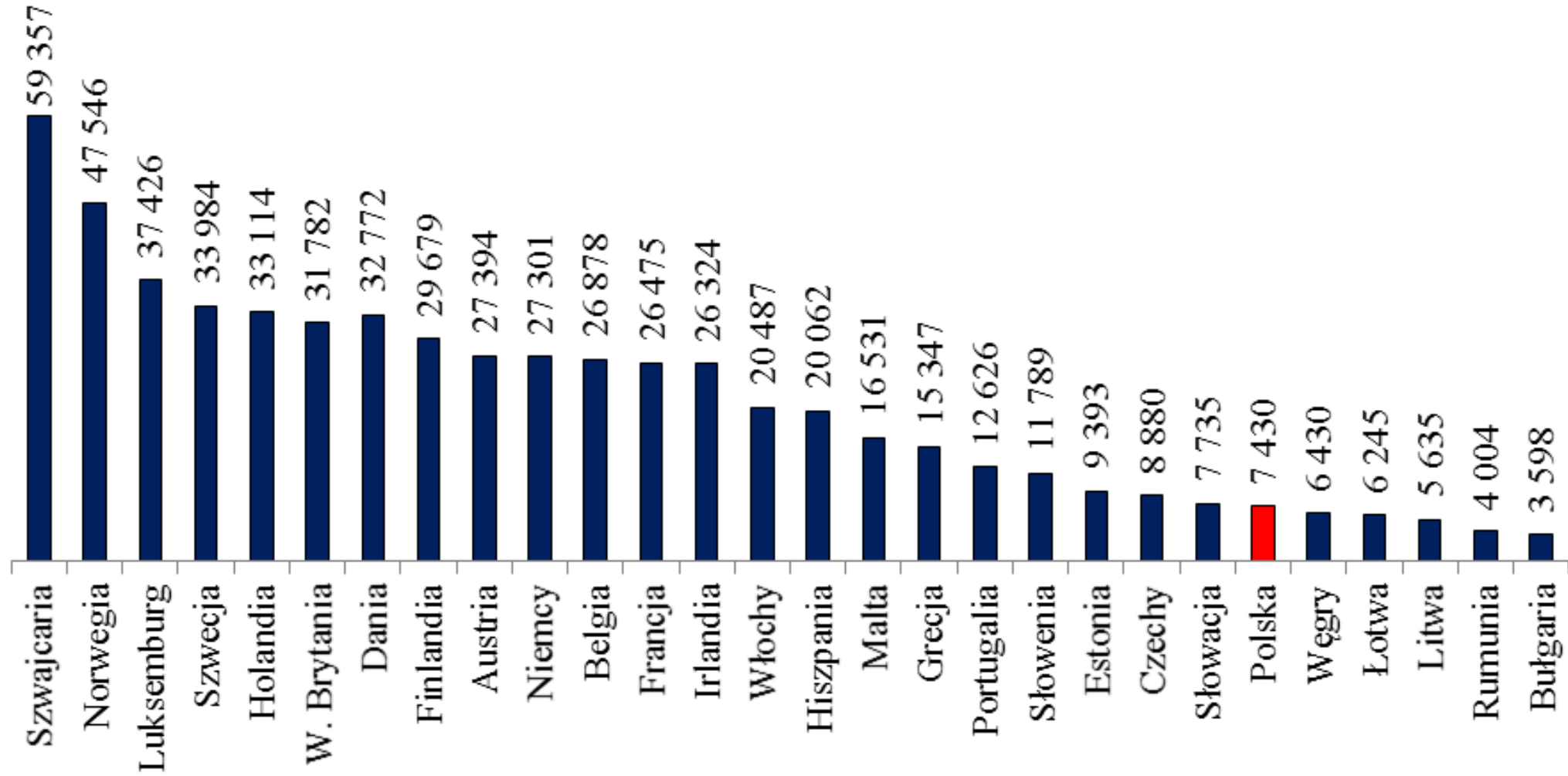
Pieniądz jest dobrym sługą, ale złym panem

Istnieją trzy pokrewne sposoby, jakimi posługują się współczesne oligopole w celu zwiększenia wartości spółki:

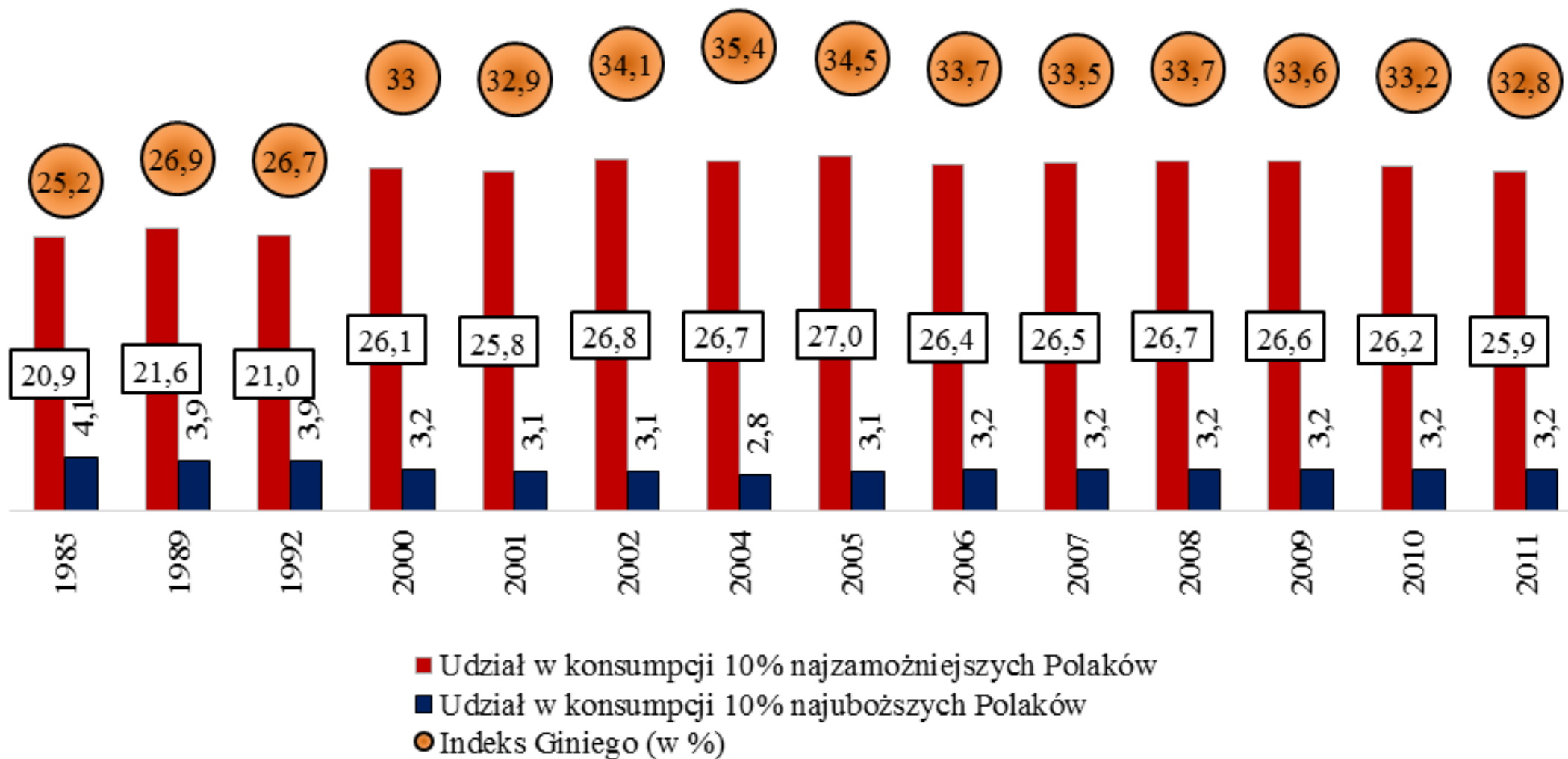
- **presja** na niskie koszty pracy,
- **wymuszanie minimalnych cen** na dostawcach i podwykonawcach
- **wyzysk** klienta (konsumenta).

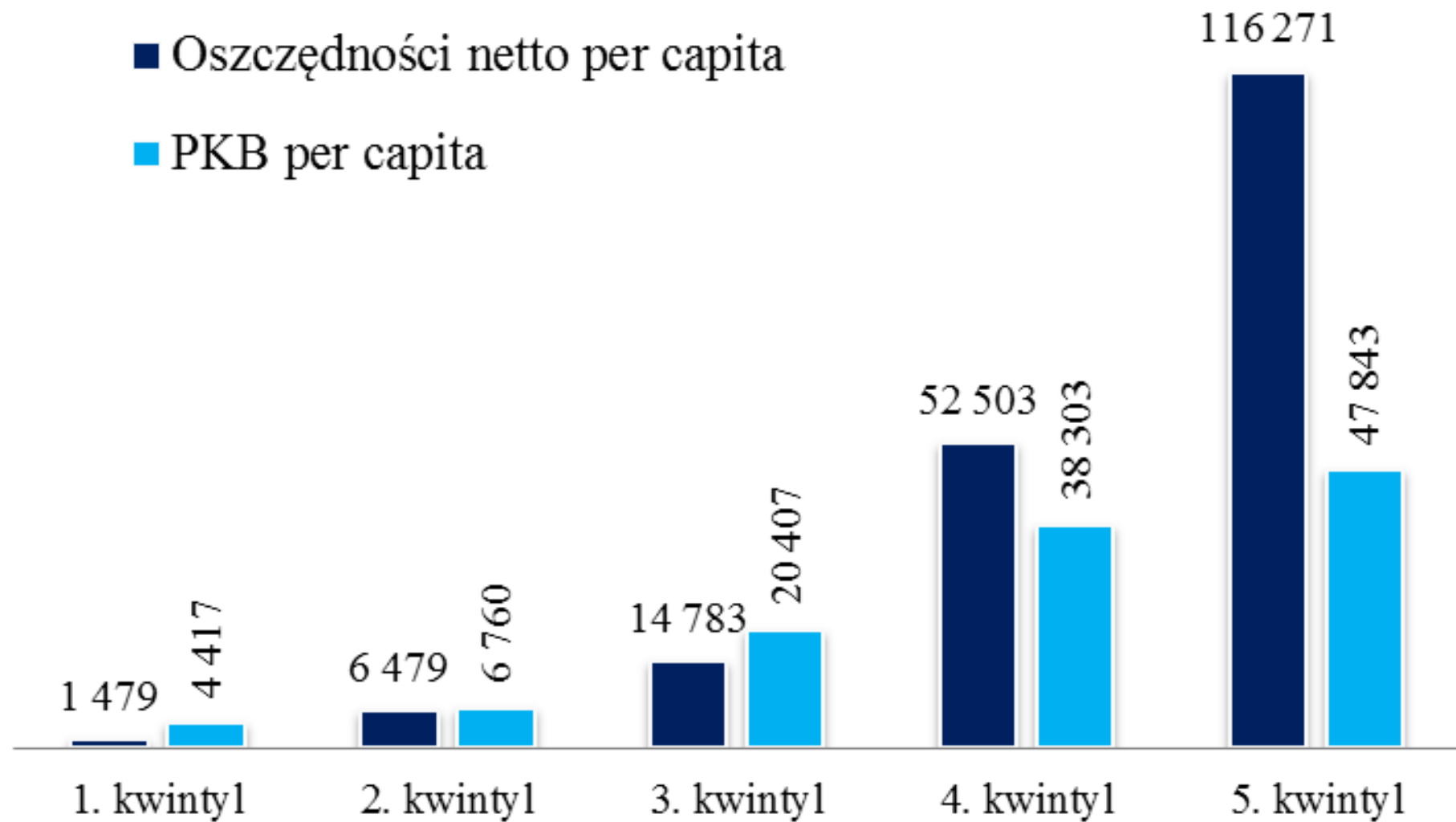

Średnie roczne zarobki netto w jednoosobowym gospodarstwie domowym w 2013 r., w euro

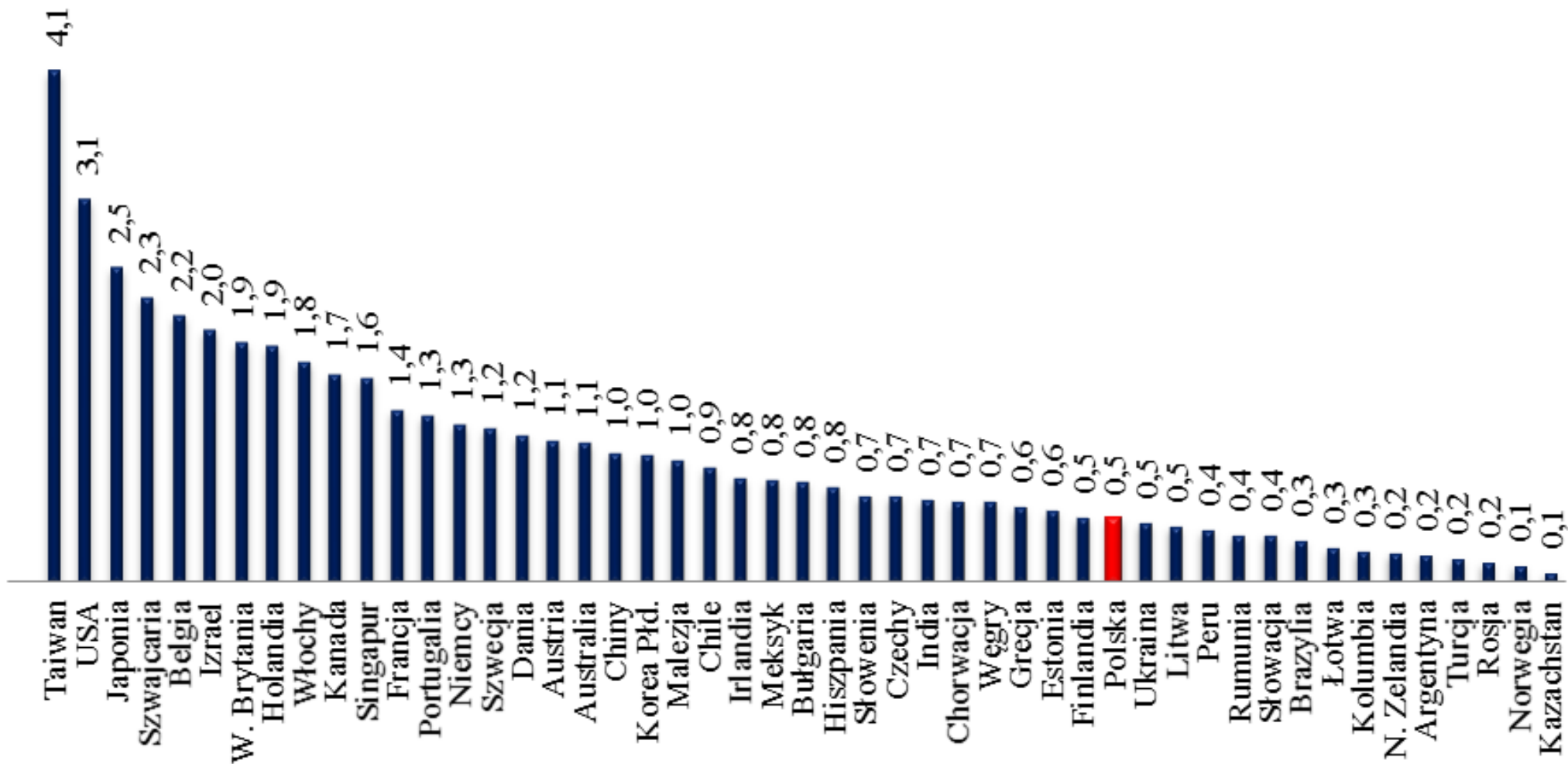

Polaryzacja majątkowa Polaków

Oszczędności netto gospodarstw domowych w relacji do PKB *per capita* wybranych krajów

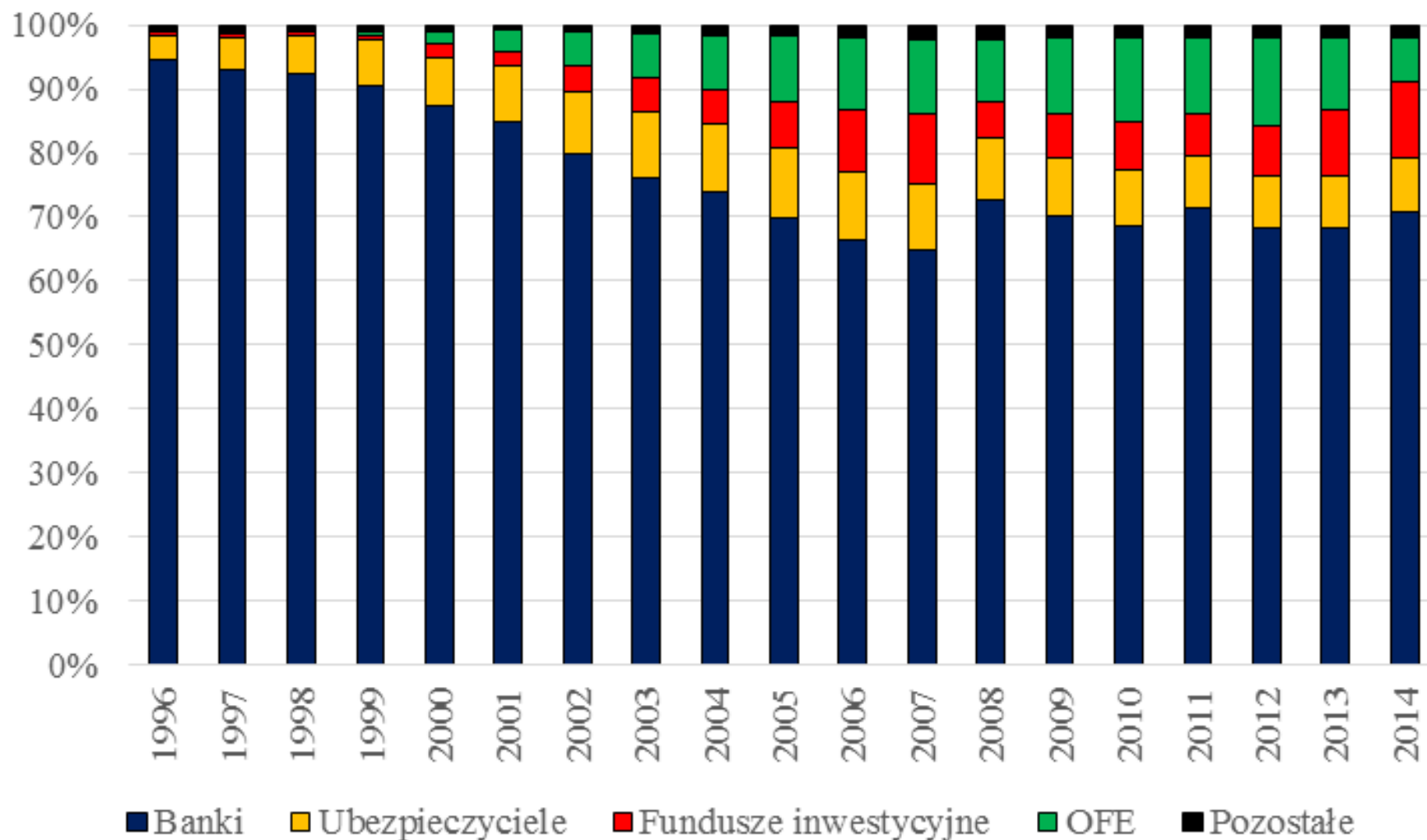
Aktywa wszystkich zlokalizowanych w naszym kraju instytucji finansowych stanowią zaledwie **0,3% globalnych i około 1% aktywów zachodnioeuropejskich instytucji finansowych.**

Pozostając peryferyjnym rynkiem w skali światowej, polski rynek finansowy odgrywa równocześnie rolę **lokalnego lidera**, skupia bowiem niemal połowę aktywów wszystkich instytucji finansowych naszego regionu (z wyłączeniem Rosji).

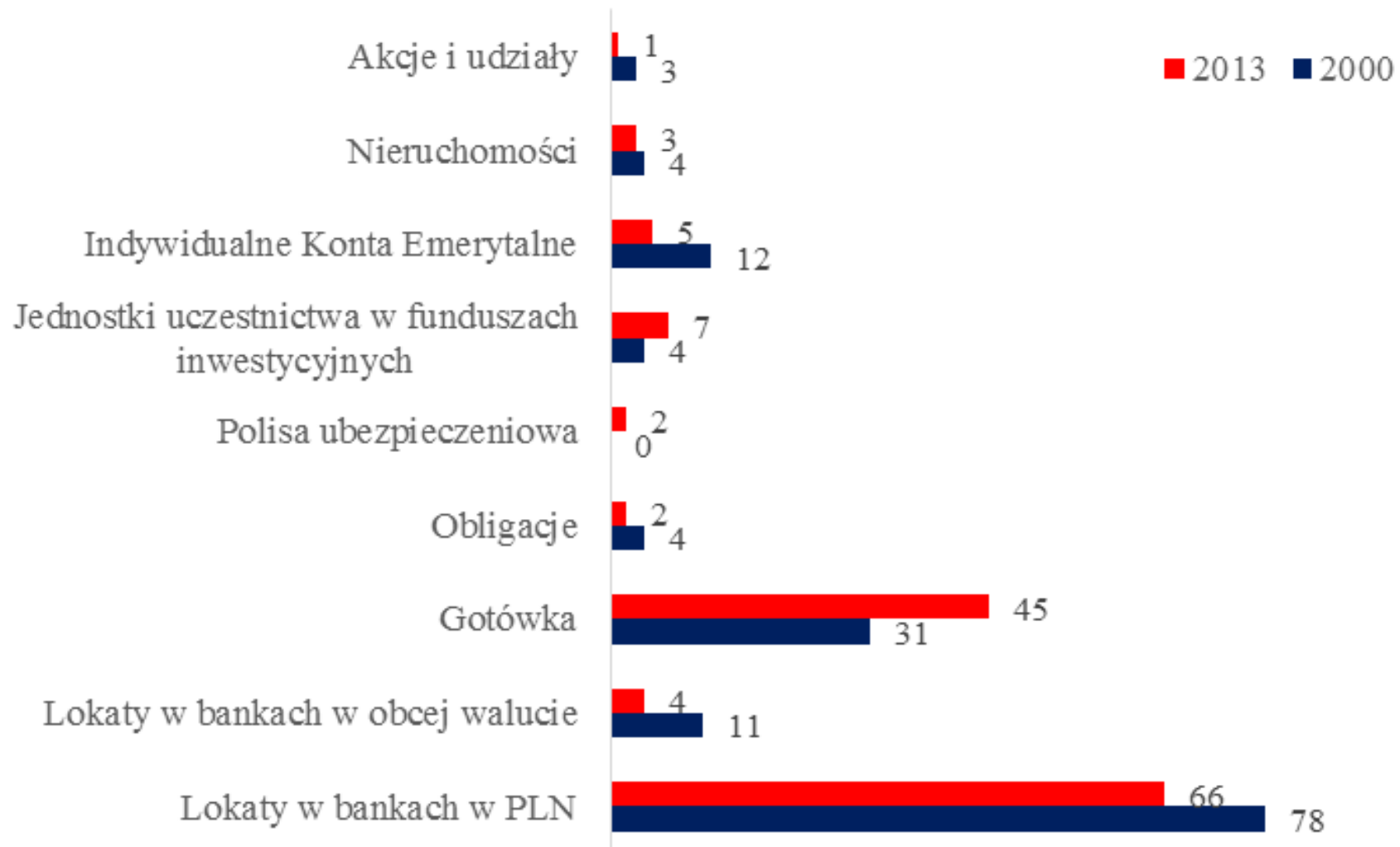
Należy do najbardziej dynamicznych obszarów polskiej gospodarki narodowej, wyprzedzając znacznie tempo wzrostu jej sfery realnej.

Aktywa instytucji finansowych w Polsce wyniosły w 2015 r. ok. 2,2 bln PLN (126% PKB)

Struktura aktywów finansowych polskich gospodarstw domowych w mld zł

Dane strukturalne dotyczące sektora:

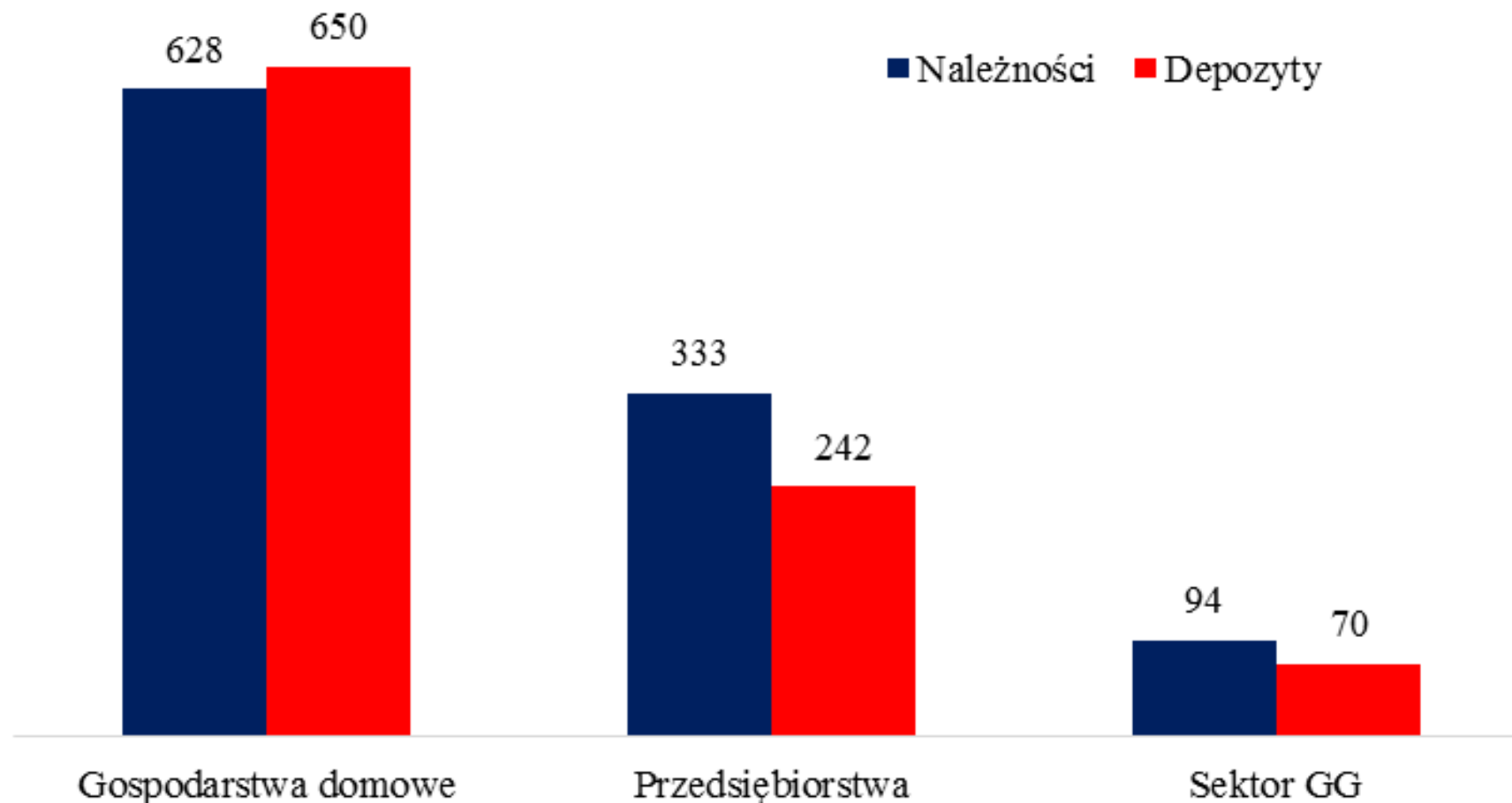
BANKOWEGO (11.2015)

- **38** banków komercyjnych, w tym 4 pod kontrolą kapitału polskiego, o sumie bilansowej **14,8 bln zł** oraz zysku netto w kwocie **11,5 mld zł**,
- **561** banków spółdzielczych o sumie bilansowej **110 mld zł**, oraz **stracie netto 1 mld zł**,
- **27** oddziałów instytucji kredytowych o sumie bilansowej **35 mld zł** i zysku netto **0,3 mld zł**.

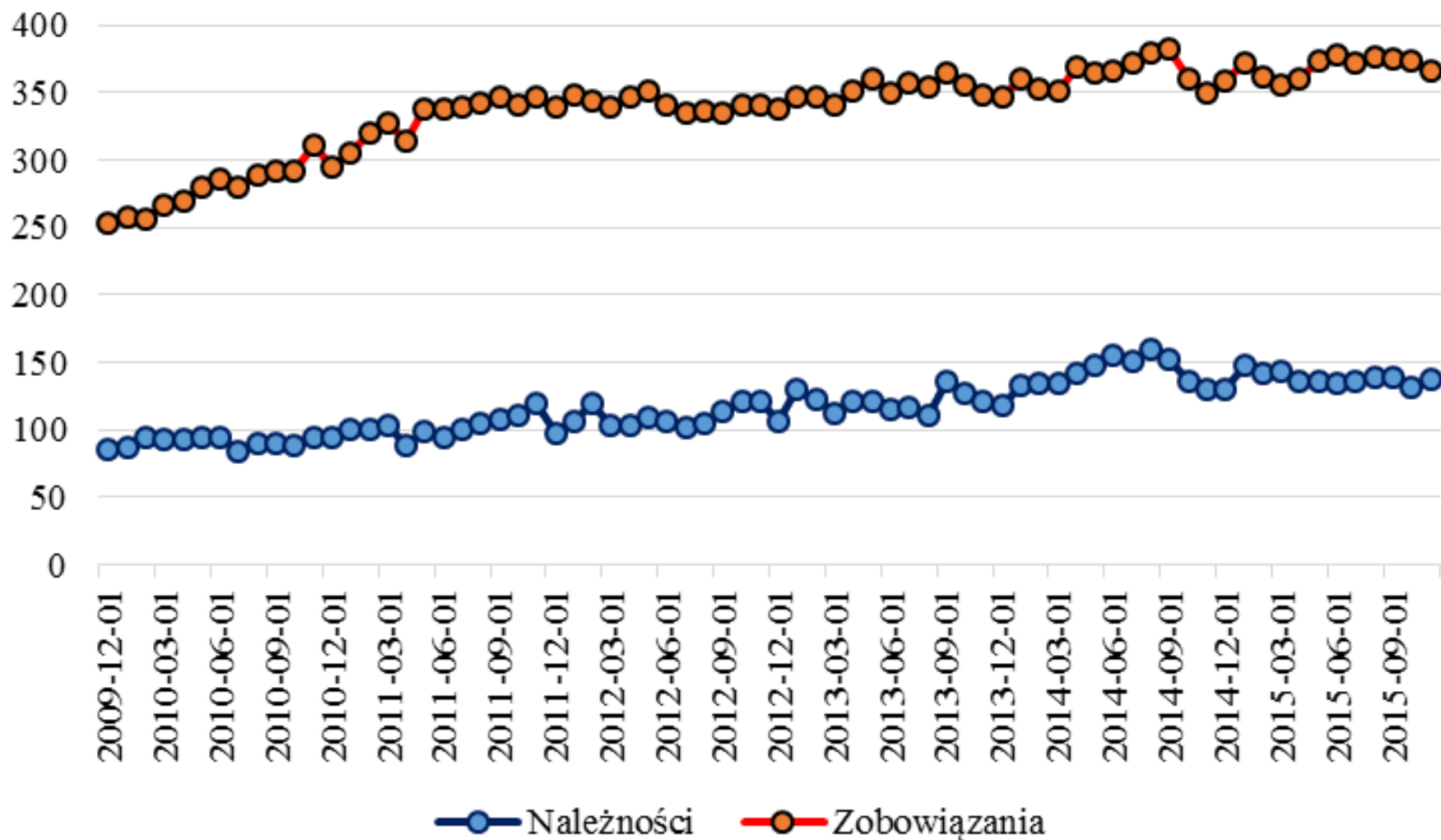
UBEZPIECZEŃ (09.2015)

- **27** zakładów w **dziale I**, w tym 7 kontrolowanych przez kapitał polski, łącznie o sumie bilansowej ok. **105 mld zł**, **składce netto** ponad **20,5 mld zł**, wyniku technicznym **2,1 mld zł** i zysku netto **2,4 mld zł**,
- **31** zakładów w **dziale II**, w tym 9 kontrolowanych przez kapitał polski, łącznie o sumie bilansowej **75 mld zł**, **składce netto 16 mld zł**, wyniku technicznym **411,6 mld zł** oraz zysku netto **2,0 mld zł**.

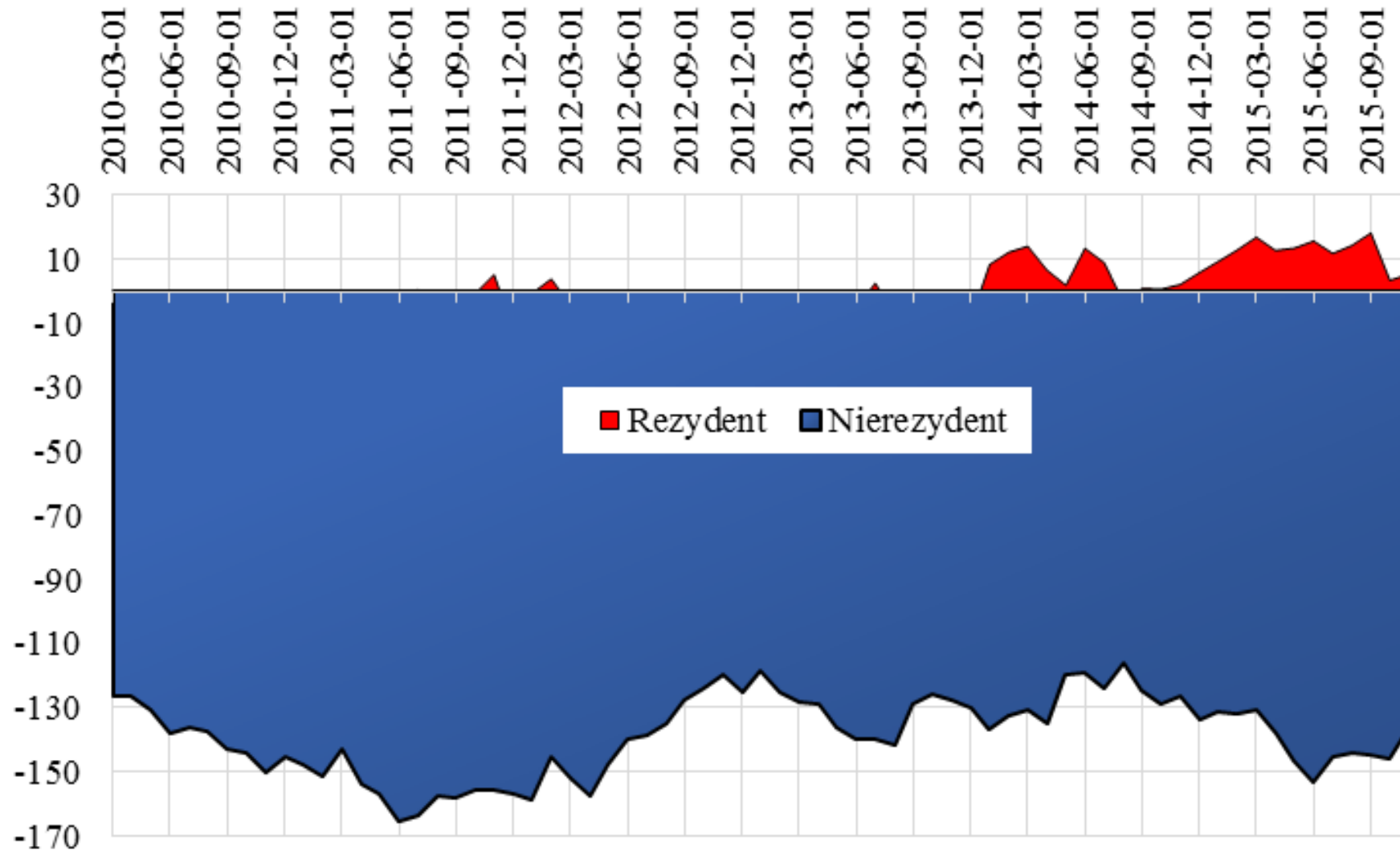
Należności i depozyty sektora niefinansowego oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych (GG); w mld zł

Należności i zobowiązania sektora bankowego wobec sektora finansowego; w mld zł

Luka finansowania sektora bankowego na rynku międzybankowym, kryterium rezydenta; w mld zł

Dziękuję Państwu za uwagę